
Finantsinspektsiooni podcastis: õnnetunde saamiseks võetud laen võib viia võlaringi

02. november 2020

Kui mõned inimesed võtavad laenu kaalutletult ja vajaduse pärast näiteks kodu osta, siis teistele annab laen õnnetunde. See võib aga viia ohtlikku võlaringi.

“Inimesed on mõtlematult laenu võtnud ja on nüüd hädas,” märkis Finantsinspektsiooni podcastis finantsteenuste järelevalve osakonna juht Mari Puusaag-Tamm. Tema sõnul tegeleb Finantsinspeksioon hetkel ka sellega, et nii laenuandjad kui ka laenuvõtjad oleksid mõlemad

vastutustundlikud ja leiaksid mõistlikke lahendusi laenude restruktureerimiseks. Kuna inimeste sissetulekud on vähenenud, siis teinekord võetakse peale uued laenud ja laenatakse ennast lõhki. “Praegu peaksid inimesed tegelema enda harimisega (finantsiliselt) ja võimalusel tõmbama kuskilt midagi kokku või jätma ära teatri- ja kontserdikülastused,” märkis Puusaag-Tamm. Ta lisas, et kultuurisündmuste ärajätmist ei tahaks ta küll kellelegi soovitada, kuid, kui asi on ellujäämises, tuleb teha omad valikud.

Koolitaja ja kinnisvarainvestor Peeter Pärtel lisas seepeale, et tema võib sellise soovitusel – kultuurisündmused ära jätta - küll anda, sest inimesed peaksid alati elama alla oma võimaluste. “Me ei tohiks kasutada ära oma sissetulekust kõike. Siis tekivad varud, mida me saame keerulisemal ajal kasutada,” märkis Pärtel. Ta lisas, et hetkel on ettevõtetes palju koondamisi osalt ka seetõttu, et ettevõtted viivad oma kulutused vastavusse sissetulekutega. “Seda soovitusel – mitte kulutada ära terve sissetulek - on raske järgida, kui sissetulekud täiesti ära kaovad. Lahenduseks on sissetulekute suurendamine,” lisas Pärtel.

Laen ei ole abivahend

Mari Puusaag-Tamm soovitas sissetulekust alati võimalusel mingi osa säästa, sest kunagi ei tea mida homne toob, aga see raha aitab ellu jääda. “Laenu võtmine peab olema läbi mõeldud. Laen ei ole abivahend. Palju võetakse laenu ka seepärast, et soovitakse tarbida. Erinevatel inimestel on erinevaid asju vaja, et olla õnnelik,” rääkis Puusaag-Tamm ja lisas, et tegelikult tuleks kõigepealt asjad enda sees hoolikalt läbi mõelda.

Peeter Pärtel lisas, et see on seotud emotsionaalse intelligentsuse ja emotsioonide kontrollimisega. “Et kui me näeme midagi ahvatlevat, kas me suudame “ei” öelda,” lisas Pärtel. Ta nentis, et see on laenamise juures asja psühholoogiline pool ja isegi, kui inimesel on olemas finantskirjaoskus, kuid psühholoogiline pool lonkab, siis ei saagi häid tulemusi oodata.

Mari Puusaag-Tamm lisas, et ka laenuandjad peavad olema vastutustundlikud. Finantsinspektsioon saatis välja hiljuti ka märgukirja, mis kutsub laenuandjaid ja laenuvõtjaid üles koostööle ja lahenduste leidmisele. “Selleks, et laenu võtmine oleks vastutustundlik, tuleb arvestada kõigega, mis võib laenu tagasimaksmist mõjutada”, märkis Puusaag-Tamm.

Õpi targalt investeerima

Kui inimene on suutnud oma teenitud tulu pealt raha säästa ning soovib seda investeerida, siis esimese asjana peaks ta investeerimise kohta rohkem teadmisi hankima – õppima. “Internetis on hakanud levima erinevad petuskeemid, kus meelitatakse inimesi oma raha investeerima. See hetk, kui inimene sinna investeerib, on enamasti siis ka viimane kord, kui ta oma raha näeb,” lisas Pärtel. “Kui keegi pakub mulle aastas rohkem kui 5% tootlust, siis peaks inimesel punane tuluks süttima ja tekkima küsimus – miks mulle seda pakutakse? Kui mingi asi on väga hea, siis miks see inimene, kes soovib laenu või investeeringut, ei pöördu selle asjaga mõne kommertspanga poole?” tõstas Pärtel olulise küsimuse. Pärtel tõdes, et petukõned on enamasti vene või inglise keeles ning juba see, et keegi proovib midagi müüa mitte inimese emakeeles, võiks tunduda ohumärgina.

Pikemalt saab kuulata Finantsinspektsiooni podcasti "Kuidas mitte võlgu jääda?" siit:

Finantsinspeksioon